

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОГО ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ФОРТЕПІАНО

СИЛАБУС

З дисципліни «Загальне фортепіано»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I-II
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1-4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	120
Освітньо- професійна програма	Оркестрова майстерність	Лекції	-
		Практичні	-
		Індивідуальні	64
		Самостійна робота	56
		Семестровий контроль	Заліки: 1,3 Екзамен: 2,4

Інформація про викладачів

№	ІПБ, посада	Профіль викладача	e-mail
1.	ЗИМОГЛЯД Наталія Юріївна, завідувачка кафедри	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Zymoglyad.pdf	inntasa@gmail.com
2.	БЕВЗ Марина Володимирівна, професор	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Bevz.pdf	10bevzmarina@i.ua
3.	ПОГОДА Олена Віталіївна, доцент	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Pogoda.pdf	pogoda77@ukr.net
4.	МИХАЙЛОВА Ольга Валеріївна, доцент	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Myhajlova.pdf	olamykhailova@gmail.com

5.	ДОВЖИНЕЦЬ Інна Георгіївна, професор	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Dovzhinec.pdf	inna.dov@gmail.com
6.	ДЕНИСЕНКО Ірина Євгеніївна, старший викладач	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Denisenko.pdf	irini.denisenko@gmail.com
7.	СИРЯТСЬКА Тетяна Олександрівна, доцент	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Syryatska.pdf	stethr69@gmail.com
8.	КРАСНОЩОК Катерина Юріївна, доцент	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Krasnoschek.pdf	katryn4444@gmail.com
9.	КОРДОВСЬКА Поліна Анатоліївна, старший викладач	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized-piano/Kordovska.pdf	polina.kordovskaya@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Оркестрова майстерність», згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів вищої освіти відповідно до вимог Європейської кредитно-трансферної системи, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Загальне фортепіано», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування творчої індивідуальності здобувачів вищої освіти засобами фортепіанного мистецтва; набуття ними широкого спектру фахових знань та піаністичної майстерності, що необхідна в їх подальшій професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- значення фортепіанного мистецтва у світовій музичній культурі;
- основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва;
- видатних композиторів минулого та сьогодення, які працювали у галузі фортепіанного мистецтва;
- жанри композиторської фортепіанної творчості;
- видатних вітчизняних та зарубіжних піаністів;
- комплекс практичних навичок гри на фортепіано;
- особливості звуковидобування на фортепіано, схожість або відмінність основних принципів зі специфікою гри на спеціальному інструменті;
- різновиди фортепіанного виконавства: сольне, ансамблеве, концертмейстерське, специфічні прийоми гри з солістом /у складі ансамблю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **вміти:**

- аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
- використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків, синтезувати отримані теоретичні знання та втілювати їх у виконавській концепції твору, що вивчається;
- демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками виконавської діяльності, обізнаність щодо музичних стилів та репертуару;
- застосовувати різні джерела інформації, сучасні комунікаційні та інформаційні технології у процесі відтворення драматургічної концепції музичного твору, створення його художньої інтерпретації;
- вільно спілкуватися державною мовою;
- критично оцінювати власні досягнення в процесі вивчення дисципліни;
- винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів;
- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- усвідомлювати значення мистецтва, зокрема, фортепіанного, у духовному житті суспільства.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання:**

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем.

Тема 1 (1 курс, 1 семестр)

Виконання інструктивного матеріалу з метою покращення технічних можливостей здобувача освіти. Обов'язковим є рухливе/швидке та якісне виконання мажорної гами з 1 знаком, мінорної гами з 1 знаком та інструктивного

етюду.

Тема 2 (1 курс, 1 семестр)

Виконання художньої програми **полегшеного/середнього** рівня складності з урахуванням індивідуальних здібностей здобувача освіти, що складається з поліфонічного твору, п'єси та акомпанементу до солюючої партії або фортепіанного ансамблю.

- 1) Буш А. *Арія мі мінор*;
- 2) Александров Ю. *Пастораль*;
- 3) Скорик М. *Гуцульський триптих (ансамбль)*.

Тема 3 (1 курс, 2 семестр)

Виконання інструктивного матеріалу з метою покращення технічних можливостей здобувача освіти. Обов'язковим є рухливе/швидке та якісне виконання мажорної гами з 2 знаками, мінорної гами з 2 знаками та читання з аркуша творів, які раніше не виконувались здобувачем освіти.

Тема 4 (1 курс, 2 семестр)

Виконання художньої програми **полегшеного/середнього** рівня складності з урахуванням індивідуальних здібностей здобувача освіти, що складається з твору великої форми, п'єси та акомпанементу до солюючої партії або фортепіанного ансамблю.

- 1) С. Буцько *Соната у чотирьох фрагментах для фортепіано*
- 2) М. Равель *Вальс з сюїти «Благородні та сентиментальні вальси»*
- 3) Глюк К.В. *Мелодія з опери «Орфей та Еврідика» (акомпанемент)*.

Тема 5 (2 курс, 3 семестр)

Виконання інструктивного матеріалу з метою покращення технічних можливостей здобувача освіти. Обов'язковим є рухливе/швидке та якісне виконання мажорної гами з 3 знаками, мінорної гами з 3 знаками та інструктивного етюду.

Тема 6 (2 курс, 3 семестр)

Виконання художньої програми **середнього** рівня складності, що складається з поліфонічного твору, п'єси та акомпанементу до солюючої партії або фортепіанного ансамблю.

- 1) Павлюченко С. *Прелюдії та фуги для фортепіано (за вибором)*;
- 2) Сібеліус Я. *Колискова ор.40 №5*;
- 3) Зубицький В. *Токката (ансамбль)*.

Тема 7 (2 курс, 4 семестр)

Виконання інструктивного матеріалу з метою покращення технічних можливостей здобувача освіти. Обов'язковим є рухливе/швидке та якісне виконання мажорної гами з 4 знаками, мінорної гами з 4 знаками, читання з аркуша творів, які раніше не виконувались здобувачем освіти.

Тема 8 (2 курс, 4 семестр)

Виконання художньої програми **середнього** рівня складності, що складається з твору великої форми, п'єси, акомпанементу до солюючої партії та фортепіанного ансамблю.

- 1) Моцарт В. *Рондо Ре мажор*;
- 2) Шимановський К. *Мазурка з циклу «Польські танці»*;
- 3) Скорик М. *Гуцульський триптих (ансамбль)*;

4) Гендель Ф. Анданте (акомпанемент).

Форми та технології навчання.

Індивідуальні заняття, самостійна робота, гра в ансамблях, виступи у відкритих концертах, прослуховування фортепіанних творів.

Навчальні ресурси.

Для забезпечення освітнього процесу використовується нотний фонд бібліотеки ХНУМ імені І. П. Котляревського, аудіо та відео записи, методична література. Використовуються також безкоштовні інтернет ресурси та платформи

Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100–A– відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок.

82–89–B– добре – вище середнього рівня з кількома помилками.

74–81–C– добре – у цілому добре виконання, але з певною кількістю недоліків.

64–73–D– задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.

60–63–E– задовільно – виконання задовольняє мінімальні критерії.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) – потрібно попрацювати перед тим, як повторно скласти.

1–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у концертах, міжнародних та вітчизняних конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені

І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І.П. Котляревського».

Рекомендовані джерела.

1. Бевз М. В. До питання про побутування жанру фортепіанної мініатюри у творчості харківських композиторів. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. праць. Харків: ХДУМ ім. І.П. Котляревського, 2002. Вип. 8. С. 172–177.

2. Бондаренко М. В. Каденції до сонатних Allegri клавірних концертів В. А. Моцарта: питання типології та історичної перспективи. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. праць. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2005. Вип. 15. С. 43–50.

3. Герега М. М. Піаністичний доробок С. Борткевича в концертно-виконавському та дидактичному аспектах. *Вектори розвитку загального та спеціалізованого фортепіано у форматі вищої музичної освіти України*: зб. статей / гол. ред. І. Пилатюк. Львів, 2019. С. 73–83

4. Довжинець І. Г. «Дзвоновий простір» фортепіанних мініатюр Ф. Ліста. *Актуальні питання мистецької педагогіки* : зб. наук. праць. Хмельницький : ХГПА, 2011. Вип. 1. С. 120–128.

5. Довжинець І. Г. Неофольклорні тенденції у фортепіанній творчості І. Шамо (на прикладі сюїтних циклів). *Мистецькі пошуки* : зб. наук. праць Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. Суми : ДТ Папірус, 2012. Вип. 2. С. 132–140.

6. Зимогляд Н. Ю. Фортепіанне виконавство України в 30-ті рр. ХХ ст. *Культура України* : зб. наук. праць / ред. В. М. Шейко. Харків : ХДАК, 2014. Вип. 45. 268–276.

7. Катрич О. Т. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : монографія. Київ : Відродження, 2000. 102 с.

8. Кашкадамова Н. Б. Історія фортеп'янного мистецтва ХІХ сторіччя. Тернопіль : АСТОН, 2006. 608 с.

9. Кашкадамова Н. Б. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України: іст. нариси. Львів : КІНПАТРИ ЛТД, 2017. 611 с.

10. Кононова О. В. Просвітницька діяльність харківських піаністів останньої третини ХІХ–ХХ століть (І. Слатін, Р. Геніка, В. Горовиць, М. Єщенко). *Методологічні особливості формування професійних якостей студентів*. Харків : Стиль–Іздат, 2004. С. 63–72.

11. Москаленко В. Г. Інтерпретаційні формули художнього цілого. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журнал. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. Вип. 2. С. 11–16.

12. Ревенко Н. В. Фортепіанна творчість українських композиторів у контексті розвитку музичної культури України (80–90-ті роки ХХ століття) : монографія. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2018. 240 с.

13. Рябуха Н. О. Українська фортепіанна мініатюра як об'єкт виконавської інтерпретації: навчальний посібник. Харків : Видавництво Бровін О. В., 2010. 258 с.

14. Сулім Р. А. Казка Ганса Крістіана Андерсена «Снігова королева» у драматургічній концепції однойменного фортепіанного альбому Жанни Колодуб. *Українське музикознавство*. 2012. Вип. 38. С. 259–273.
15. Сулім Р. А. Фридерик Шопен і формування української фортепіанної школи. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журнал. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. № 4 (19). С. 49–60.
16. Фурдуй Ю. В. Жанрова парадигма фортепіанної багателі у творчості Л. Бетховена. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*. Київ : НАКККіМ, 2018. № 1 (10). С. 239–243.
17. Цурканенко І. В. Особливості фактурно–поліфонічного комплексу у фортепіанних мініатюрах С. Добровольського. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. праць. Київ : Науковий світ, 2001. Вип. 7. С. 71–76.
18. Чернявська М. С. Карл Таузіг: рапсодія безсмертного поета. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. праць. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2006. Вип. 18. С. 141–151.
19. Шукайло В. Ф. Педалізація у професійній підготовці піаніста. Харків: Факт, 2004. 158 с.
20. Шукайло В. Ф. Шлях до майстерності піаніста : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : Запоріз. нац.ун-т, 2017. 206 с.
21. Anfilova S., Mykhailova O. Naples As Seen by Musicians: Intus Et Extra Cultura. *Journal of History Culture and Art Research*, 9 (1), 2020. P. 236–248. URL:<http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/issue/view/44>
22. Mykhailova O. Piano triptych “Shadows” by F. Schmitt as a reflection of the French national tradition. *Journal of History Culture and Art Research*, 9 (2), 2020. P. 307–316. URL:<http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/index>.